

POSLOVANJE GOSPODARSKIH DRUŽB

Za leto 2013 je AJPES do 31. marca 2014 predložilo podatke za statistične namene iz letnih poročil **1.131** podjetnikov, **0,4 % manj družb** kakor za leto 2012. Po podatkih Poslovnega registra Slovenije je bilo v letu 2013 ustanovljenih 61 družb prenehalo pa je 51 družb. V letu 2013 je bilo uvedenih 20 stečajnih postopkov družb.

Pri presoji poslovanja družb in zadrug v letu 2013 je treba upoštevati, da letna poročila družb in zadrug, zavezanih k reviziji, še niso revidirana, kar pomeni, da bodo po opravljeni reviziji rezultati njihovega poslovanja lahko tudi drugačni.

Na poslovne rezultate družb so v letu 2013 vplivali tudi drugi dejavniki gospodarskih in finančnih gibanj v Republiki Sloveniji.

Cene življenjskih potrebščin so se v letu 2013 povečale za 1,8 %, v letu 2012 pa 2,6 %.

Cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih so se povečale za 0,3 %, kar je najmanj v zadnjih treh letih (v letu 2012 pa za 1,0 %).

Obseg industrijske proizvodnje se je v letu 2013 zmanjšal za 0,7 %, medtem ko se je v letu 2012 zmanjšal za 0,5 %.

Povprečna temeljna obrestna mera v letu 2013 je bila 1,92 %, v letu 2012 pa 2,63%.

POSLOVANJE GD V LETU 2013

Družbe, ki so poslovale v letu 2013, so poslovale **pozitivno** (34.125 tisoč evrov pozitivnega poslovnega izida), v primerjavi z letom 2012 (42.418 tisoč evrov) pa so **bistveno poslabšale rezultate poslovanja** (prikazale so za **19,55 % manj poslovnega izida** kot leta 2012).

Družbe so v letu 2013 ustvarile 1.593.341 tisoč evrov **prihodkov** ali za **0,7 % več** kot v letu 2012 in 1.559.216 tisoč evrov **odhodkov** ali za **1,4 % več** kakor v letu 2012. **Prihodke na domačem trgu so povečale za 1,4 %**, s **prihodki na tujem trgu pa so ostale na istem nivoju**.

Družbe s pozitivnim poslovnim izidom so **zmanjšale čisti dobiček** za 1.580 tisoč evrov ali za **2,7 %** (v letu 2013 izkazalo 795 družb, to je **70,3 % vseh**), družbe z negativnim poslovnim izidom pa so **povečale čisto izgubo** za 8.141 tisoč evrov ali za **38,3 %** (v letu 2013 izkazalo 304 družb, to je **26,9 % vseh**).

Neto čisti dobiček koroških gospodarskih družb v letu 2013 je tako znašal 28.051 tisoč evrov ali za **25,7 % manj** kot leta 2012.

Znesek čiste izgube v letu 2013 v višini 29.377 tisoč evrov je bil za 7.041 tisoč evrov večji od zneska čiste izgube družb, ki so ga izkazale v letnih poročilih za leto 2012 (18.410 tisoč evrov), v katerih so bile zajete tudi izgube družb, nad katerimi je bil v letu 2013 uveden stečajni postopek in zato niso predložile letnih poročil za leto 2013. Začeti stečajni postopki v letu 2013 so vplivali tudi na zmanjšanje števila zaposlenih. Družbe, ki so poslovale v letu 2013, so imele za **733 ali 1,4 % manj zaposlenih** kot v predhodnem letu, vendar so imele kar za 67 ali 0,5 % manj zaposlenih kot družbe, ki so predložile letna poročila za leto 2012.

Ustvarile **395.362 tisoč evrov neto dodane vrednosti**, **0,3 % več** kakor v letu 2012. **Neto dodana vrednost na zaposlenega** je znašala 33.666 evrov, **1,7 % več** kakor v letu 2012.

REZULTATI POSLOVANJA DRUŽB PO REGIJAH

Koroška regija je z **neto čistim dobičkom** ostala na **istem 5. mestu**, tako kot leta 2012, kljub **zmanjšanju za 25,7 %**.

Občutno se je poslabšal rezultat za Savinjsko regijo, Gorenjsko in za Pomursko regijo. Občutno se je izboljšal rezultat za Goriško regijo.

V letu 2012 so neto čisto izgubo izkazovale 4 regije, leta 2013 pa kar 6 regij. Mednje je na novo pristopila Savinjska regija, Pomurska regija in Gorenjska, izstopila pa Goriška regija.

V letu 2012 pa je neto čisti dobiček izkazovalo 8 regij, leta 2013 le še 5 regij. Mednje je na novo pristopila Goriška regija, iz nje pa izstopila Savinjska regija, Pomurska regija in Gorenjska.

REZULTATI – VELIKOST DRUŽB

Med družbami je bilo **90,6 % mikro**, **5,7 % majhnih**, **2,4 % srednjih** in **1,2 % velikih družb**. V primerjavi z letom 2012 se je povečal delež mikro (za 0,2 %) in srednjih družb (za 9 %), zmanjšal pa delež majhnih (za 6,5 %) in velikih družb (za 7,7 %).

Na slabše rezultate poslovanja v letu 2013 glede na leto 2012 so vplivale predvsem mikro in srednje družbe. **Srednje družbe** zmanjšale **neto čisto izgubo za 41,2 %**. **Neto čisti dobiček** so zmanjšale vse ostale družbe, in sicer: **mikro družbe za 55,8 %**, **majhne družbe za 23,3 %** in **velike družbe za 15,8 %**.

REZULTATI – DEJAVNOSTI

Podatki kažejo, da je po posameznih področjih **najmočnejša predelovalna dejavnost**.

Največ **neto čiste izgube** izkazuje **področje kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti** (737 tisoč evrov), največji **neto čisti dobiček** je bil dosežen v področju **predelovalnih dejavnosti** (12.698 tisoč evrov).

REZULTATI – OBČINE

Podatki kažejo, da sta **najmočnejši občini Slovenj Gradec in Ravne na Koroškem**, tako kot v letu 2012.

Največ **neto čiste izgube** izkazuje občina **Dravograd** (4.693 tisoč evrov).

Največji **neto čisti dobiček** je bil dosežen v občini **Mežica** (16.198 tisoč evrov).

Družbe so ob koncu leta 2013:

- Imele **1.337.046 tisoč evrov sredstev (aktiva) oziroma obveznosti do virov sredstev**, 1,6 % več kakor ob koncu leta 2012.
- **Kratkoročna sredstva povečala za 5,4 %**, **dolgoročna sredstva pa zmanjšala za 1,6 %**. Delež prvih se je v letu dni povečal (od 47,0 % na 48,7 %), delež drugih pa zmanjšal (od 52,3 % na 50,7 %).
- **Kapital povečale za 4,2 %**, imele **dolgoročne obveznosti za 7,9 % manjše kot leto poprej ter povečale kratkoročne obveznosti za 3,4 %**. **Delež kapitala v virih sredstev** je znašal 39,1 % in je bil za 1 odstotno točko večji kot ob koncu leta 2012.

KAZALNIKI

I. FINANCIRANJE:

1. DELEŽ KAPITALA V VIRIH SREDSTEV

Kazalnik prikazuje lastniški delež virov financiranja. V letu 2013n so družbe glede na leto 2012 povečale delež za 4 %, kar pomeni, da večjo varnost naložb upnikov in stabilnost donosov lastnikov.

2. DOLGOROČNA POKRITOST DOLGOROČNIH SREDSTEV IN ZALOG

Iz kazalnika je razvidno, v kakšnem obsegu so stalna sredstva in del gibljivih sredstev financirana z lastniškim kapitalom. Ker je vrednost kazalnika manjša od 1 (0,77), pomeni, da gospodarska družba del najmanj likvidnih sredstev financira z dolžniškim kapitalom. V letu 2013 so GD glede na leto 2012 zmanjšale pokritost za 14,4 %.

VRSTE KAZALNIKOV		LETO 2012	LETO 2013
I.	KAZALNIKI FINANCIRANJA		
1.	Delež kapitala v virih sredstev, v %	37,6	39,1
2.	Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog	0,90	0,77

VRSTE KAZALNIKOV		KOROŠKA REGIJA	SLOVENIJA
I.	KAZALNIKI FINANCIRANJA		
1.	Delež kapitala v virih sredstev, v %	39,1	40,0
2.	Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog	0,77	0,64

II. GOSPODARNOST:

Kazalnik gospodarnosti (ekonomičnosti) so kazalniki poslovne uspešnosti in pojasnjujejo dosežene poslovne rezultate glede na vložene prvine poslovnega procesa.

Družbe v Koroški regiji so bile v letu 2013 poslovno uspešne, saj so prikazale čisti dobiček in so kazalniki gospodarnosti večji od vrednosti 1.

1. CELOTNA GOSPODARNOST

Kazalnik najbolj nazorno odraža razkorak med doseženimi prihodki in prikazanimi odhodki. GD so v letu 2013 bile poslovno uspešne, saj je kazalnik znašal 1,02 (v letu 2012 pa 1,03) in so hkrati izkazovale čisti dobiček. V primerjavi s Slovenijo prikazuje Koroška regija za 1% uspešnejše poslovanje.

2. GOSPODARNOST POSLOVANJA

Ker je kazalnik večji od 1 (1,03 isto kot v letu 2012), pomeni, da so GD uspešno poslovale, saj so izkazovale tudi čisti dobiček. V primerjavi s Slovenijo prikazujeta uspešnost na istem nivoju (1,03).

VRSTE KAZALNIKOV		LETO 2012	LETO 2013
II.	KAZALNIKI GOSPODARNOSTI		
1.	Celotna gospodarnost	1,03	1,02
2.	Gospodarnost poslovanja	1,03	1,03
3.	Čista dobičkovnost skupnih prihodkov	0,021	0,018
4.	Dobičkovnost poslovnih prihodkov	0,029	0,029

VRSTE	KOROŠKA	SLOVENIJA
-------	---------	-----------

KAZALNIKOV		REGIJA	
II.	KAZALNIKI GOSPODARNOSTI		
1.	Celotna gospodarnost	1,02	1,01
2.	Gospodarnost poslovanja	1,03	1,03
3.	Čista dobičkovnost skupnih prihodkov	0,018	0,002
4.	Dobičkovnost poslovnih prihodkov	0,029	0,028

III. DONOSNOST

Kazalniki donosnosti prikazujejo produktivno moč GD. Ker se je kazalnik v letu 2013 zmanjšal za 19 % sredstev in 20 % kapitala, pomeni, da je upadla ekonomska učinkovitost GD. Ker družbe izkazujejo čisti dobiček, je vrednost kazalnikov pozitivna.

VRSTE KAZALNIKOV		LETO 2012	LETO 2013
III.	KAZALNIKI DONOSNOSTI		
1.	Čista donosnost sredstev	0,026	0,021
2.	Čista donosnost kapitala	0,069	0,055

VRSTE KAZALNIKOV		KOROŠKA REGIJA	SLOVENIJA
III.	KAZALNIKI DONOSNOSTI		
1.	Čista donosnost sredstev	0,021	0,002
2.	Čista donosnost kapitala	0,055	0,005

KAZALNIKI PRODUKTIVNOSTI IN DOHODKOVNOSTI

S produktivnostjo merimo razmerje med količinsko izraženimi učinki in količinami prvin poslovnega procesa, ki so bile uporabljene. Večji kot je kazalnik produktivnosti, bolj učinkovito so izkoriščene prvine poslovnega procesa (število ur, zaposlenih, ipd.).

Dodana vrednost je osnovni ekonomski indikator in temeljno merilo gospodarske aktivnosti ter uspeha. Vsebinsko pomeni novo ustvarjeno vrednost, ki jo je GD ustvarila v enem letu.

Kazalnik dodane vrednosti na zaposlenca izkazuje, kolikšna je povprečna novoustvarjena vrednost na zaposlenca. Ker se je ta kazalnik v letu 2013 povečal za 2,7 % v primerjavi z letom 2012, ob izkazovanju dobička, pomeni večjo kakovost poslovnih učinkov (proizvodov in storitev) ter uspešnejše družbe.

Čisti PI na zaposlenega se je zmanjšal za 15 %, povprečna mesečna plača na zaposlenega pa se je povišala za 3 %.

VRSTE KAZALNIKOV		LETO 2012	LETO 2013
IV.	KAZALNIKI PRODUKTIVNOSTI IN DOHODKOVNOSTI		
1.	Prihodki na zaposlenca, v EUR	136.257	135.675
2.	Neto dodana vrednost na zaposlenega, v EUR	32.778	33.666
3.	Čisti poslovni izid na zaposlenega, v EUR	2.803	2.389
4.	Povprečna mesečna plača na zaposlenega, v EUR	1.353	1.394

VRSTE KAZALNIKOV		KOROŠKA REGIJA	SLOVENIJA
IV.	KAZALNIKI PRODUKTIVNOSTI IN DOHODKOVNOSTI		
1.	Prihodki na zaposlenca, v EUR	135.675	181.249
2.	Neto dodana vrednost na zaposlenega, v EUR	33.666	39.011
3.	Čisti poslovni izid na zaposlenega, v EUR	2.389	397
4.	Povprečna mesečna plača na zaposlenega, v EUR	1.394	1.461

KOROŠKA IN DRUGE REGIJE (SLO)

Koroška regija je v primerjavi z drugimi regijami glede na temeljne podatke na 9. oziroma 10. mestu. 9. mesto ji pripada po: številu zaposlenih, prihodkov na tujem trgu, čistem dobičku (leta 2012 10. mesto) in čisti izgubi.

10. mesto pa ji pripada po: št. družb, prihodkih in odhodkih.

Po neto čistem dobičku pa se Koroška regija uvršča na 5. mesto (tako kot leta 2012).

POSLOVANJE SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV

Za leto 2013 je AJ PES do 31. marca 2014 predložilo podatke za statistične namene iz letnih poročil **2.469** podjetnikov, **5,1 % manj** kakor za leto 2012.

Podjetniki, ki so poslovali v letu 2013, so v primerjavi z letom 2012 **izboljšali rezultate poslovanja**. Podjetniki so izkazali 13.522 tisoč evrov **neto podjetnikov dohodek** (neto čisti dobiček) ali za **3,2 % več** kakor v letu 2012. Pri tem so podjetniki s **pozitivnim izidom podjetnikov dohodek (čisti dobiček)** v znesku 15.032 tisoč evrov **povečali** za 547 tisoč evrov ali za **3,8 %**, podjetniki z **negativnim poslovnim izidom (čista izguba)** v znesku 1.510 tisoč evrov pa so ga **povečali** za 130 tisoč evrov ali za **9,4 %**.

Znesek **podjetnikovega prihodka** v letu 2013 je bil za 4.570 tisoč evrov ali za **2,4 % večji** kot v letu 2012 in 4.153 tisoč evrov **odhodkov** ali za **2,4 % več** kakor v letu 2012. **Prihodke na domačem trgu** so **povečali za 1,5 %**, **prihodke na tujem trgu** pa **povečali za 5,5 %**.

Podjetniki, ki so poslovali v letu 2013, so imeli za **5 ali 0,3 % manj zaposlenih** kot v predhodnem letu.

DEJAVNOSTI, OBČINE

Podatki kažejo, da je po posameznih področjih **najmočnejša predelovalna dejavnost**, **najmočnejša občina** je **Slovenj Gradec**, **najslabši** pa občini **Podvelka** in **Ribnica na Pohorju**.

PRIMERJAVA S SLOVENIJO

V primerjavi s Slovenijo so podjetniki **poslovali pozitivno**. Koroška regija se **uvršča na 8. mesto** po **neto podjetnikovem dohodku (neto čistem dobičku)**.

1. Osrednjeslovenska 72.871
2. Podravska 50.757
3. Savinjska 45.568
4. Gorenjska 34.649
5. JV Slo 22.657
6. Goriška 22.654
7. Obalno-kraška 18.965
- 8. KOROŠKA 13.522**
9. Pomurska 13.425
10. Spodnjeposavska 12.093
11. Notranjsko-kraška 8.510
12. Zasavska 4.009

ZADRUGE

- Ostalo **isto število** zadrug (9).
- Zaposlovale **141 delavcev, 1,4 % več** kakor v letu 2012.
- Ustvarile **39.103 tisoč evrov prihodkov, 1,8 % več** kot v letu 2012. Večino prihodkov je bilo doseženih na domačem trgu, medtem ko so se prihodki od prodaje na trgu EU povečali za 25,3 %.
- Ustvarile **3.651 tisoč evrov neto dodane vrednosti, 0,2 % več** kakor v letu 2012. **Neto dodana vrednost na zaposlenega** je znašala 25.900 evrov (**0,9 % manj** kot v letu 2012) in je bila za 23,1 % manjša kot v gospodarskih družbah.
- **Čisti dobiček poslovnega leta v znesku 107 tisoč evrov** je ugotovilo 5 zadrug. V primerjavi z letom 2012 je bil **manjši za 6,1 %**.
- **S čisto izgubo v znesku 6 tisoč evrov** so poslovno leto 2013 zaključile 2 zadruge. V primerjavi z letom 2012 se je **povečala za 20 %**.
- Izkazale **102 tisoč evrov neto čistega dobička**, za 6,4 % manj (v letu 2012: 109 tisoč evrov neto čistega dobička).
- Zadruge so na dan 31. 12. 2013 imele **15.810 tisoč evrov sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev, 4,2 % več** kakor na dan 31. 12. 2012.

Komentar pripravila Tanja Žnidarko, Ajpes Velenje